

Ковтун Марина Григорівна,
викладач фармакології та медичної рецептури,
Кременчуцький медичний фаховий
коледж імені В.І. Литвиненка,
м. Кременчук

ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФАРМАКОЛОГІЯ ТА МЕДИЧНА РЕЦЕПТУРА»

Створення цілісного освітнього простору – активний засіб підвищення ефективності освітнього процесу як під час вивчення конкретної дисципліни, так і в коледжі загалом. Успіх і результат забезпечують розумно обрані освітні технології. Особлива група освітніх технологій – інформаційні, які є наскрізними, перетинають виокремлені групи технологій, використовуються в навчанні, вихованні та управлінні.

Одним із напрямів, що забезпечує ефективність підготовки майбутніх фахівців системи фахової передвищої освіти до діяльності в інформаційному середовищі є активне впровадження на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання. Тобто, поява методик дистанційного навчання є наслідком процесу інформатизації суспільства як найбільш перспективної, гуманістичної, інтегральної форми освіти, орієнтованої на індивідуалізацію навчання.

Передумовами розвитку дистанційного навчання є:

- бурхливий розвиток інформаційних технологій;
- неперервне зниження вартості послуг на підключення та використання глобальної мережі Інтернет, її ресурсів і сервісів;
- суттєве поглиблення процесів упровадження інформаційних технологій в освітню практику;
- значне поширення засобів комп'ютерної техніки серед населення.

Головною перевагою дистанційного навчання є індивідуальність самого навчання, що визначає здобувач освіти, який самостійно обирає не тільки ритм, темп навчання, час (у разі потреби), але й розстановку вивчення дисциплін, предметів. А метою навчання є набуття нових знань, професійних навиків, ступеня кваліфікації, спеціальності.

Середовище навчання характеризується тим, що студенти в силу певних обставин перебувають на відстані від викладача у просторі або в часі, але в той же час мають можливість у будь-який момент підтримувати діалог за допомогою засобів телекомунікацій. Дистанційне навчання – сукупність інформаційних технологій, що забезпечують навчальним матеріалом і методичними рекомендаціями, інтерактивна взаємодія студента та викладачів у процесі навчання, а також надання можливості самостійної роботи для засвоєння навчального матеріалу. Це інтерактивна взаємодія як

між викладачем та студентами, так і між ними та інтерактивним джерелом інформаційного ресурсу (наприклад, Web-сайту або Web-сторінки), яка містить усі компоненти навчального процесу (мета, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання), що здійснюється в умовах реалізації засобів інформаційно-комп'ютерних технологій (комп'ютерна візуалізація навчальної інформації, архівне зберігання великих об'ємів інформації, їх передача та обробка, автоматизація процесів обчислювальної техніки, інформаційно-пошукової діяльності, обробки результатів навчального експерименту, автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, організаційного управління навчальною діяльністю і контролю результатів засвоєння навчального матеріалу).

У системі дистанційного навчання виокремлено чотири типи суб'єктів:

- студент – той, хто навчається;
- тьютор – той, хто навчає;
- організатор – той, хто планує навчальну діяльність, розробляє програми навчання, займається розподіленням студентів за групами й навчальним навантаженням на тьюторів, вирішує різні організаційні питання;
- адміністратор – той, хто забезпечує стабільне функціонування системи, вирішує технічні питання, слідкує за статистикою роботи системи.

На жаль, у реальності, викладач виконує три останні функції, отримуючи організаційно-методичну підтримку від заступника директора коледжу з навчальної роботи та диспетчера розкладу.

Будь-яка педагогічна інновація стає надбанням, лише вбудовуючись у наявні системи норм і традицій класики, бо «золоті принципи» дидактики перевірені часом. Не варто забувати, що будь-який стереотип і стандарт походить від педагогічної інновації. Життєвий цикл педагогічної інновації відбувається аналогічно зміні наукового знання під впливом отриманого нового результату.

Використання сучасного підходу до вивчення дисципліни «Фармакологія та медична рецептура» допомагає студентам якісно покращити рівень сприйняття та засвоєння матеріалу, сприяє систематизації знань і застосуванню їх на практиці. Студенти під керівництвом викладача вивчають лікарські форми, їхні властивості та правила виписування на них рецептів, ознайомлюються з чинними наказами Міністерства охорони здоров'я України, що регламентують правила відпуску, зберігання та облік сильнодіючих, отруйних і наркотичних засобів, зі структурою та функцією аптеки. Особливу увагу приділено вивченню основних питань фармакодинаміки та фармакокінетики лікарських засобів, різним видам ускладнень, що можуть виникнути під час проведення фармакотерапії, та надання в такому разі невідкладної допомоги.

Упроваджуючи сучасні технології навчання: імітаційні, особистісно-орієнтовані, тренінгові, проблемні – викладач, перш за все, дбає про результативність освітньо-професійної підготовки студентів. Професійні компетентності здобувачів освіти формуються шляхом застосування

активних та інтерактивних методів, дидактичних ігор та нестандартних методів контролю: рольова гра, ділова гра, «ворк шоп», «веб-квест», «акваріум», метод конкретних ситуацій тощо, що сьогодні пропонують освітні технології.

Здобувачі освіти, викладач використовують інформаційні платформи GoogleClassroom, Zoom, Активно спілкуються зі студентами за допомогою додатків Viber, Skype, Telegram та електронної пошти. Студенти письмово виконують завдання в зошитах: написання конспекту, рецептів, виконують завдання для самоконтролю (заповнення таблиць, вирішення ситуаційних задач, тестових завдань у форматі «Крок –М» тощо. Викладач перевіряє надіслані студентами матеріали, консультує, пояснює помилки, проводить усне опитування. Таким чином, практично зі всіма студентами налагоджений зворотній зв'язок через електронні засоби комунікації. Регулярно розміщені на сайті коледжу (на сторінці викладача) свіжі матеріали з дистанційного навчання, огляди за електронними підручниками, матеріали на допомогу при виконанні самостійної позааудиторної роботи.

Результати реалізації новітніх методик організації освітнього процесу проявилися у зростанні рівня пізнавальної активності студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонова О.Є. Досвід навчання і виховання обдарованих студентів у педагогічних університетах України / О.Є. Антонова // Інноваційні підходи до виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Житомир. – 2014. – С. 161-178.
2. Власенко Л.В. Переваги та недоліки дистанційного навчання / Людмила Власенко // Професійна підготовка педагога: історичний досвід і виклики сучасності : зб. наук. пр. – Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2013. – С. 224-228.
3. Pakhomova T.O., Komova O.S., Belia V.V., Yivzhenko Y.V., Demidko E.V. Transformation of the pedagogical process in higher education during the quarantine. *Linguistics and Culture Review*, 5 (S2), 2021. P.215-230